

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

Ocupația: Asistent social în penitenciar

Domeniul: Sănătate și asistență socială

București 1999

Unitatea pilot:

Salvați Copiii

Coordonator proiect standard ocupațional:

Loredana Ilie

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Mirela Carmen Lavric, coordonator proiect, Salvați Copiii

Raluca Slămnescu, coordonator program, Salvați Copiii

Referenți de specialitate:

Elvira Alexandru, psiholog, Centrul Social Gavroche

Georgeta Păunescu, psiholog principal, Institutul de Sănătate Publică

Standard aprobat COSA la data de 25-11-1999

Cod COSA: V - 203

© copyright 1999, COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fara acordul COSA.

Asistent social în penitenciar

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

Domeniile de competență

Unitățile de competență

Competențe generale la locul de muncă

Comunicarea interpersonală
Organizarea muncii în echipă
Planificarea activităților specifice

Competențe specifice

Consilierea deținutului din punct de vedere psihosocial
Consilierea familiei
Consilierea juridică a deținutului
Elaborează strategia de lucru
Întocmirea raportului cu privire la caz
Orientarea școlară și profesională a deținutului
Pledarea pentru respectarea în penitenciar a drepturilor deținutului
Pregătirea momentului eliberării deținutului

Comunicarea interpersonală

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Evaluează interlocutorul	1.1. Interlocutorul este evaluat pe baza abilităților de comunicare verbală și non-verbală. 1.2. Interlocutorul este evaluat cu rapiditate și într-un mod obiectiv. 1.3. Evaluarea interlocutorului este realizată într-un mediu netensionat.
2. Stabilește modul de comunicare	2.1. Modul de comunicare este stabilit în funcție de stadiul atins în rezolvarea cazului. 2.2. Modul de comunicare este stabilit în raport cu caracteristicile psiho-sociale ale subiecților. 2.3. Modul de comunicare este stabilit clar, conform uzanțelor.
3. Transmite informații	3.1. Informațiile sunt transmise periodic, încurajând persoanele implicate în caz în restabilirea unor legături și consolidarea celor deja existente. 3.2. Informațiile sunt transmise optim încercând inducerea la nivelul grupurilor de apartenență / comunității a unei atitudini pozitive față de deținut. 3.3. Informațiile sunt transmise clar, ținându-se seama în limbajul folosit de pregătirea profesională și particularitățile interlocutorului. 3.4. Informațiile sunt transmise pe baza unor date reale și verificabile.

Gama de variabile

Interlocutorul:

deținutul;
membru al familiei;
prieten;
vecin;
o persoană de la locul de muncă al deținutului;

Modul de comunicare:

verbală;
scrisă.

Grupurile de apartenență:

familia și familia lărgită;
prietenii;
vecini;
colegi de serviciu (de la locul de muncă);
grupul religios;
altele.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

psihologice;
sociologice;

Abilități:

de ascultare activă;
empatia;
de analiză și sinteză;
de a identifica natura cazului;
maleabilitate;
de evaluare;
de a câștiga încrederea interlocutorului;

La evaluare se vor urmări:

abilitatea de a comunica eficient indiferent de caracteristicile psiho-sociale ale interlocutorilor;
abilitatea de a-și forma un punct de vedere obiectiv asupra caracteristicilor personalității interlocutorilor;
capacitatea de a crea situații în care interlocutorul să acționeze în mod firesc;

—

Organizarea muncii în echipă

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social pentru a putea să organizeze activitatea sa proprie și întâlnirile cu ceilalți specialiști, dinamizându-le și orientându-le spre o rezolvare rapidă și eficientă a cazului.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea persoanelor cu care va colabora	<p>1.1. Persoanele cu care va colabora sunt identificate în funcție de particularitățile cazului de abuz.</p> <p>1.2. Persoanele cu care va colabora sunt identificate pe baza listelor cu specialiștii colaboratori sau permanenți existente în penitenciar.</p> <p>1.3. Membrii echipei sunt identificați în mod corect, dând dovadă de obiectivitate.</p>
2. Stabilirea obiectivelor	<p>2.1. Obiectivele sunt stabilite pe baza opiniilor înregistrate în cadrul întâlnirilor cu diverși specialiști.</p> <p>2.2. Obiectivele sunt stabilite cu claritate, putând fi identificate metodele de lucru utilizate și termenele de realizare a lor.</p> <p>2.3. Obiectivele sunt stabilite cu promptitudine imediat după studierea amănunțită a cazului.</p>
3. Întocmirea programului de întâlniri	<p>3.1. Programul de întâlniri este întocmit de comun acord / în colaborare cu persoanele abordate și Regulamentul intern al penitenciarului.</p> <p>3.2. Programul de întâlniri este întocmit într-o formă flexibilă, putând fi completat sau modificat.</p> <p>3.3. Programul de întâlniri este întocmit în funcție de particularitățile cazului.</p>
4. Facilitarea schimbului de informații	<p>4.1. Schimbul de informații este facilitat prin menținerea unei legături permanente între persoanele implicate în caz.</p> <p>4.2. Schimbul de informații este facilitat prin transmiterea datelor într-un timp optim.</p> <p>4.3. Schimbul de informații este facilitat prin transmiterea unor date reale și verificabile.</p> <p>4.4. Schimbul de informații este facilitat prin comunicarea lor într-o formă clară, accesibilă.</p>

Gama de variabile

Persoanele cu care va colabora:

deținutul;
familia deținutului;
grupuri de apartenență;
personalul din penitenciar: comandantul penitenciarului, supraveghetori, instructori de educație, preot, medic, psiholog;

Metode de lucru utilizate:

conversația;
consilierea psiho-socială și școlară și profesională (a deținutului);
consilierea familiei și a persoanelor din grupurile de apartenență;
metode și procedee de cunoaștere a personalității deținutului;
terapie individuală și de grup;
tehnici de culegere și prelucrare a informațiilor (fișe de sinteză);
ș.a.

Schimbările de informații se pot realiza:

verbal;
în scris.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

psihologice;
de organizare a muncii;

Abilități:

de comunicare;
de decizie operativă;
maleabilitate;
de analiză, sinteză și abstractizare;
empatie;

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de a relaționa cu specialiștii din penitenciar în stabilirea obiectivelor și termenelor;
capacitatea de a stabili graficul întâlnirilor în funcție de particularitățile cazului și de programul specialiștilor;
abilitatea de a dinamiza și media întâlnirile de lucru;
abilitatea de a capta întreaga atenție și încredere a deținutului și de a-l determina pe acesta să-și exprime adevăratele sentimente și trăiri.

—

Planificarea activităților specifice

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social pentru a putea să planifice activitățile specifice pe care le desfășoară într-o perioadă de timp optimă, având ca scop prevenirea agravării situației de risc în care se află

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea activităților	<p>1.1. Activitățile specifice sunt stabilite detaliat după studierea aprofundată a particularităților cazului.</p> <p>1.2. Activitățile specifice sunt stabilite în funcție de particularitățile cazului.</p> <p>1.3. Activitățile sunt stabilite în colaborare cu factorii implicați în cazul</p>
2. Întocmirea programului de desfășurare a activităților	<p>2.1. Programul este întocmit în concordanță cu termenele obiectivelor propuse.</p> <p>2.2. Programul este întocmit în funcție de normele interne referitoare la comportamentul, activitatea și drepturile deținutului pe perioada detenției.</p> <p>2.3. Programul este întocmit succint în timp util imediat după preluarea cazului.</p> <p>2.4. Programul este întocmit în detaliu după contactarea deținutului și</p>
3. Evaluarea și modificarea	<p>3.1. Programul este evaluat prin verificarea în timp a concordanței între termenele propuse și momentele concrete de realizare a activităților.</p> <p>3.2. Programul este modificat în funcție de situațiile neprevăzute care impun acest lucru.</p> <p>3.3. Programul este modificat cu operativitate pentru a nu se agrava situația de criză creată.</p> <p>3.4. Programul este evaluat cu obiectivitate pe baza rezultatelor reale privind starea psihică (emoțională) a deținutului.</p>

Gama de variabile

Particularitățile cazului :

gravitatea faptei săvârșite;
durata perioadei de detenție;
drepturile cetățenești pe care deținutul le-a pierdut s-au încă le mai are;
a câta condamnare este executată;
natura relațiilor cu familia;
existența copiilor și situația lor în condițiile absenței de la domiciliu a deținutului;
drepturile pe care le are deținutul în perioada de detenție;

Factorii implicați în rezolvarea cazului:

asistentul social;
deținutul;
familia deținutului;
grupuri de apartenență;
personalul din penitenciar: comandantul penitenciarului, supraveghetori, instructori de educație, preot, medic, psiholog;

Situații neprevăzute:

nașterea unui copil (de către deținută);
înrăutățirea stării de sănătate;
nerespectarea Regulamentului de ordine interioară;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

metode și tehnici de planificare a activității;
metode și tehnici de evaluare și autoevaluare;

Abilități:

de a-și organiza și programa munca;
de decizie și de a-și asuma deciziile;
de analiză, sinteză și abstractizare.

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de a identifica pașii absolut esențiali ce trebuie parcurși în rezolvarea cazului;
capacitatea de a planifica, de a stabili termene și de a se încadra în limitele de timp stabilite;
capacitatea de a adapta programul la situații neprevăzute;
abilitatea de a identifica strict acei factori care trebuie implicați în asistarea cazului;

Consilierea deținutului din punct de vedere psihosocial

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Evaluează procesul de inserție a deținutului	<p>1.1. Procesul de inserție a deținutului este evaluat periodic, pentru a contracara în timp util acțiunile de natură conflictuală.</p> <p>1.2. Procesul de inserție a deținutului este evaluat în colaborare cu comandantul penitenciarului dându-se dovadă de imparțialitate.</p> <p>1.3. Procesul de inserție a deținutului este evaluat corect, ținându-se seama de atitudinea reală a deținutului și specificul situațiilor cu care se</p>
2. Identifică situația de criză	<p>2.1. Situația de criză este identificată în timp util pentru a preveni apariția unor fenomene depresive.</p> <p>2.2. Pentru conștientizarea dimensiunilor reale a faptelor săvârșite, situația de criză și caracteristicile ei sunt identificate corect și concret.</p> <p>2.3. Situația de criză este identificată în funcție de caracteristicile cazului și atitudinea deținutului.</p>
3. Oferă asistență pentru depășirea situațiilor de criză	<p>3.1. În situațiile de criză este oferită permanent asistență pentru depășirea momentelor dificile.</p> <p>3.2. Pentru atingerea obiectivelor programului de reabilitare psiho-socială a deținutului este oferită în mod nemijlocit asistență în vederea depășirii situațiilor de criză</p> <p>3.3. În situațiile de criză asistentul social oferă asistență în funcție de natura situației de criză și de atitudinea deținutului.</p>

Gama de variabile

Acțiunile de natură conflictuală:

conflicte cu ceilalți deținuți;
conflicte cu comandantul penitenciarului sau cu personalul penitenciarului determinate de nerespectarea Regulamentului de ordine internă al penitenciarului;
conflicte cu asistentul social;
conflicte cu familia;
conflicte interne datorate neconcordanțe în diverse roluri și statusuri ale deținutului.

Situația de criză:

emoțională;
afectivă;
psihică;
motivațională;
comportamentală.

Atitudinea deținutului:

de respingere a oricăror contacte;
de negare a vinovăției;
de colaborare;
de neadaptare la situația din penitenciar (privarea de libertate, pierderea anumitor drepturi);
de indiferență;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologie;
de consiliere psiho-socială;
metode și tehnici de terapie;

Abilități:

de evaluare a gradului de adaptare a deținutului la regimul din penitenciar;
de a sesiza acțiunile de natură conflictuală;
de a identifica și descrie realist situația de criză;
imparțialitatea;
persuasivitatea;
empatia;

La evaluare se va urmări:

Capacitatea asistentului social de a asista deținutul pe durata unei situații de criză în vederea depășirii acesteia;
Abilitatea de a elabora o strategie comprehensivă de depășire a situației de criză (înțelegerea cauzelor care au dus la săvârșirea infracțiunii, transpunerea deținutului în rolul victimei, descrierea tuturor efectelor infracțiunii săvârșite și analizarea lor);
Capacitatea de a identifica toate modalitățile de consiliere psiho-socială a deținutului;
Abilitatea de a identifica acele elemente pozitive ale personalității deținutului, de la care se poate pleca în consiliere.

Consilierea familiei

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Evaluată atitudinea familiei față de situația deținutului	1.1. Atitudinile membrilor familiei față de fapta comisă de deținut sunt evaluate corect pentru stabilirea implicațiilor reale în viața și activitatea fiecăruia dintre ei a situației existente. 1.2. Atitudinea familiei față de situația deținutului este evaluată clar pentru a găsi cele mai bune metode de conștientizare a membrilor familiei asupra necesității acceptării deținutului. 1.3. Atitudinea familiei față de situația deținutului este evaluată operativ, stabilindu-se imediat rolul familiei în depășirea situației de criză.
2. Stabilește modalitatea de consiliere	2.1. Modalitatea de consiliere este stabilită cu atenție în funcție de caracteristicile familiei. 2.2. Modalitatea de consiliere este stabilită cu promptitudine după o evaluare sumară și este adaptată pe parcursul discuțiilor. 2.3. Modalitățile de consiliere sunt stabilite variat pentru fiecare membru al familiei.
3. Facilitează asigurarea suportului familiei față de deținut	3.1. Asigurarea suportului familiei față de deținut este facilitat printr-o atitudine corespunzătoare adoptată față de comportamentul și modalitățile de percepere a urmărilor faptei comise de fiecare dintre părțile implicate. 3.2. Asigurarea suportului familiei față de deținut este facilitat prin pledarea în permanență pentru importanța existenței / menținerii relațiilor dintre familie și deținut pe parcursul perioadei de detenție. 3.3. Asigurarea suportului familiei față de deținut este facilitat pe baza relațiilor existente între membrii familiei în perioada anterioară comiterii

Gama de variabile

Atitudinea membrilor familiei:

- de respingere a oricăror contacte cu deținutul;
- de negare a vinovăției deținutului;
- de colaborare cu asistentul social;
- de neadaptare la situația în care un membru al familiei este în penitenciar;
- de autostigmatizare și autoizolare;
- de indiferență față de orice intenție a asistentului social sau a deținutului;

Metode de conștientizare a membrilor familiei asupra situației deținutului:

- conversațiile;
- dialogul orientat;
- transpunerea limbajului juridic (în care sunt formulate încadrarea juridică a faptei penale săvârșite și a sentinței) într-un limbaj accesibil membrilor familiei deținutului;

Implicații reale a situației asupra familiei :

- negare;
- marginalizare;
- stigmatiza;
- tulburări psihice;
- preluarea comportamentului deținutului;
- imposibilitatea de a mai beneficia de anumite oportunități (profesarea în domenii de activitate).

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

- psihologie generală și a familiei;
- metode și tehnici de consiliere;
- juridice;
- sociologia familiei;

Abilități:

- de comunicare;
- de sinteză;
- de sesizare a esențialului;
- de analiză;

La evaluare se vor urmări:

- Capacitatea de a sesiza corect atitudinile familiei deținutului față de deținut și disponibilitățile de colaborare ale acesteia cu asistentul social;
- Capacitatea de a elabora un plan coerent de consiliere a familiei cu identificarea unor căi diverse pe care le poate urma asistentul social (în cazul în care una dintre acestea eșuează);
- Capacitatea de a evidenția importanța susținerii deținutului de către familia acestuia;
- Abilitatea de a adapta modalitățile de consiliere la particularitățile sociale ale familiei.
- Abilitatea de a facilita contacte reale, puternice și permanente ale familiei cu deținutul;
- Capacitatea de a informa permanent și obiectiv familia asupra situației deținutului.

—

Consilierea juridică a deținutului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Asigură întâlniri cu deținutul	1.1. Sunt asigurate periodic întâlniri cu deținutul în baza acordului dat de comandantul penitenciarului. 1.2. Întâlnirea cu deținutul este asigurată în funcție de atitudinea abordată în relațiile interpersonale. 1.3. Întâlnirea cu deținutul este asigurată în funcție de normele existente în Regulamentul de ordine interioară al penitenciarului.
2. Elaborează o fișă de observare primară	2.1. În urma întâlnirilor, fișa de observare primară este elaborată cu obiectivitate pe baza interpretărilor corecte a stării reacțiilor și comportamentului deținutului. 2.2. Fișa de observare primară este elaborată în detaliu pentru cumularea datelor necesare fiind utilizate metode specifice. 2.3. Fișa de observare primară este elaborată cu atenție, urmărindu-se compatibilitatea informațiilor (a elementelor ce definesc cazul).
3. Îndrumă deținutul din punct de vedere juridic	3.1. Deținutul este îndrumat permanent cu privire la necesitatea respectării Regulamentului de ordine interioară al penitenciarului. 3.2. În scopul îmbunătățirii condițiilor de detenție / scurtarea perioadei de detenție deținutul este îndrumat corect cu privire la comportamentul dezirabil pe care trebuie să-l adopte în penitenciar. 3.3. Deținutul este îndrumat spre cunoașterea în detaliu și acceptarea situației sale în penitenciar în funcție de faptele săvârșite și pedeapsa stabilite în instanță.

Gama de variabile

Relațiile deținutului:

cu comandantul penitenciarului;
cu asistentul social;
cu personalul din penitenciar (supraveghetori, medici, preot, instructorii de educație)
cu alți deținuți.

Reacțiile deținutului

de respingere a oricăror contacte;
de negare a vinovăției;
de colaborare;
de neadaptare la situația din penitenciar (privarea de libertate, pierderea anumitor drepturi);
de indiferență;

Metode specifice:

observare directă și indirectă;
interviuri cu deținutul;
discuții cu colegii de celulă, comandantul, medicul, preotul, supraveghetorii
analiza fișelor personale realizate de specialiștii din penitenciar;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

juridice;
psihologie;
tehnici și metode specifice de consiliere;

Abilități:

de comunicare;
de adaptare a limbajului la caracteristicile personale ale deținutului;
relaționare interpersonală;

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a elabora o strategie de consiliere juridică adecvată particularităților cazului;
capacitatea de comunica cu deținutul într-un limbaj adecvat nivelului său de înțelegere;
capacitatea de a explica deținutului prevederile Regulamentului de ordine interioară și importanța respectării acestuia;

Elaborează strategia de lucru

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Culege informații despre caz	<p>1.1. Informațiile despre caz sunt culese cu promptitudine, imediat după preluarea dosarului de la comandantul penitenciarului.</p> <p>1.2. Pentru a deține date veridice cu privire la cazul asistat, informațiile necesare sunt culese din surse sigure și competente.</p> <p>1.3. Informațiile despre caz sunt culese din medii diferite în funcție de particularitățile și complexitatea cazului.</p> <p>1.4. Pentru a avea o imagine cât mai completă asupra cazului, informațiile cu privire la acesta (care completează sau definesc caracteristicile cazului) sunt culese în permanență, ori de câte ori acest</p>
2. Analizează cazul	<p>2.1. Cazul este analizat cu atenție pe baza datelor cumulate cu privire la situația existentă.</p> <p>2.2. Pentru stabilirea corectă a modalităților de acțiune în vederea soluționării cazului, dosarul este analizat în detaliu.</p> <p>2.3. Cazul este analizat în comparație cu cazuri soluționate anterior sau asistate concomitent.</p>
3. Stabilește modalitatea de acțiune specifică cazului	<p>3.1. Modalitatea de acțiune specifică cazului este stabilită în funcție de particularitățile acestuia.</p> <p>3.2. Pentru a stopa situația de criză în care se află deținutul, modalitatea de acțiune specifică cazului este stabilită într-un interval de timp cât mai scurt de la preluarea și analiza dosarului.</p> <p>3.3. Modalitatea de acțiune specifică cazului este stabilită de comun acord cu comandantul penitenciarului.</p> <p>3.4. Modalitatea de acțiune specifică cazului este stabilită cu atenție, strategia pentru care s-a optat având un caracter flexibil. (în condițiile apariției unei situații neprevăzute se pot face modificări)</p>

Gama de variabile

Surse sigure și competente:

secția de poliție de care aparține;

dosarul deținutului;

specialiști care au avut deținutul în observație anterior (asistenți sociali, medici, psihologi, psihiatrii, avocați);

Medii de apartenență:

familia;

prietenii;

vecinii;

colegii;

comunitatea religioasă;

Situația de criză:

emoțională;

afectivă;

psihică;

motivațională;

comportamentală.

Modalități de acțiune specifică:

conversația;

consilierea psiho-socială și școlară și profesională (a deținutului);

consilierea familiei și a persoanelor din grupurile de apartenență;

metode și procedee de cunoaștere a personalității deținutului;

terapie individuală și de grup;

tehnici de culegere și prelucrare a informațiilor (fișe de sinteză);

ș.a.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

psihologice;

juridice;

metode și tehnici de consiliere și terapie;

de asistență socială specifice muncii în penitenciar.

Abilități:

de adaptare a propriilor activități Regulamentului de ordine interioară al penitenciarului;

de analiză și sinteză;

de comparare;

de comunicare;

de interpretare obiectivă;

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a investiga cu corectitudine și obiectivitate cazul asistat, în scopul instrumentării complete a acestuia;

capacitatea de a identifica sursele sigure și competente;

de a structura cu obiectivitate informațiile și de a sesiza inadvertențele între datele obținute din mai multe surse;

de cooperare cu specialiștii din penitenciar, în condițiile existenței unor nivele ierarhice diferite;

Întocmirea raportului cu privire la caz

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilește profilul psiho-social al deținutului	1.1. Profilul psiho-social al deținutului este stabilit corect evidențiindu-se acolo unde este cazul efectele benefice ale consilierii asupra atitudinii acestuia. 1.2. Profilul psiho-social al deținutului est stabilit pe baza tuturor datelor sau a informațiilor relevante existente. 1.3. Profilul psiho-social al deținutului este stabilit cu obiectivitate detaliind acele caracteristici esențiale pentru definirea tipologiei cazului.
2. Evaluează comportamentul deținutului pe perioada detenției	2.1. Pentru obținerea unor rezultate reale, comportamentul deținutului pe perioada detenției este evaluat în colaborare sau cu ajutorul comandantului penitenciarului. 2.2. Comportamentul deținutului pe perioada detenției este evaluat cu atenție evitându-se interpretările subiective. 2.3. Comportamentul deținutului pe perioada detenției este evaluat pe baza corelării observațiilor directe și a informațiilor primite direct de la deținut sau de la alte persoane din penitenciar.
3. Formulează recomandări	3.1. Recomandările sunt formulate clar și la obiect. 3.2. Recomandările sunt formulate în funcție de caracteristicile cazului și evoluția psiho-socială a deținutului în perioada de detenție. 3.3. Sunt formulate periodic recomandări concrete specifice fiecărei etape parcurse din strategia adoptată privind soluționarea cazului.

Gama de variabile

Efecte benefice ale consilierii:

căpătarea încrederii în sine;
îmbunătățirea imaginii de sine;
conștientizarea vinovăției și înțelegerea tuturor consecințelor faptei săvârșite;

Date relevante:

rapoarte referitoare la comportamentul deținutului pe perioada detenției, realizate de specialiștii din penitenciar;

date oferite de comandantul penitenciarului;

date observate direct de asistentul social;

date oferite de ceilalți deținuți.

Tipologia cazului:

gravitatea faptei săvârșite;

durata perioadei de detenție;

drepturile cetățenești pe care deținutul le-a pierdut s-au încă le mai are;

a câta condamnare este executată;

natura relațiilor cu familia;

existența copiilor și situația lor în condițiile absenței de la domiciliu a deținutului;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologie generală;

de sociologie;

de psiho-sociologia comportamentului delinvent;

metode și tehnici de consiliere;

Abilități:

de comunicare;

persuasiune;

de a observa directă;

de analiză și sinteză;

de comparare cu situații rezolvate anterior.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a redacta un raport comprehensiv, utilizând datele esențiale în rezolvarea cazului;

Abilitatea de a cumula evaluările periodice ale deținutului cu evaluarea finală;

Abilitatea de a adapta metodele și tehnicile specifice de evaluare la particularitățile cazului;

Capacitatea de a formula recomandări pertinente și de a-l convinge pe deținut de importanța respectării acestor recomandări.

Orientarea școlară și profesională a deținutului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilește nivelul competențelor deținutului	<p>1.1. Nivelul competențelor deținutului este stabilit în funcție de rezultatele concrete înregistrate de acesta la testele specifice aplicate.</p> <p>1.2. Pentru o orientare școlară / profesională corectă a deținutului, nivelul competențelor sale este stabilit cu obiectivitate</p> <p>1.3. Nivelul competențelor deținutului este stabilit în funcție de metodele specifice de interpretare a rezultatelor testelor.</p>
2. Stabilește modalitățile de completare a studiilor pe perioada detenției	<p>2.1. Strategia de alfabetizare / completare a studiilor pe perioada detenției este stabilită de comun acord cu deținutul.</p> <p>2.2. Modalitățile de completare a studiilor deținutului sunt stabilite în detaliu, în funcție de posibilitățile existente în penitenciar.</p> <p>2.3. În urma informării deținutului cu privire la avantajele integrării în diverse programe de activitate / formare profesională din penitenciar sunt stabilite clar modalitățile concrete de completare a studiilor acestora în perioada detenției.</p>
3. Asistă deținutul pe perioada	<p>3.1. Pe perioada de pregătire, deținutul este asistat eficient printr-o îndrumare corectă ce permite acțiuni corective la timpul potrivit atunci când situația creată o impune.</p> <p>3.2. Pentru o evaluare corectă a deținutului din punct de vedere școlar / profesional în perioada de pregătire deținutul este asistat permanent.</p> <p>3.3. Pe perioada pregătirii deținutul este asistat cu atenție pentru a permite conturarea unei imagini reale a cazului în ansamblul său.</p>

Gama de variabile

Competențele deținutului:

cunoștințe specifice din domeniul unor profesii;
abilități, deprinderi dobândite la locul / locurile de muncă avute anterior;
experiențe profesionale într-un anumit domeniu;

Testele specifice aplicate deținutului:

teste de cunoștințe;
teste de inteligență;
teste de personalitate;
teste specifice pentru investigarea anumitor abilități;

Avantajele integrării în diverse programe de activitate / formare profesională din penitenciar:

dobândirea (cu mai multe șanse) unui loc de muncă după eliberarea din penitenciar;
posibilitatea de a lucra în timpul detenției în diversele ateliere (mini-fabrici) din incinta penitenciarului putând astfel să câștige bani sau să beneficieze de scurtarea pedepsei.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

metode și tehnici specifice orientării școlare și profesionale;
de psihologie;
baterii de teste (de personalitate, de inteligență, de cunoștințe generale, de aptitudini).

Abilități:

de aplicare a testelor;
de comunicare;
de operaționalizare a obiectivelor;
de evaluare școlară / profesională a deținutului;
analiză și sinteză.

La evaluare se va urmări:

Capacitatea de a aplica teste deținutului și de a interpreta în mod profesionist rezultatele acestora;
Capacitatea de stabilire corectă a nivelului competențelor deținutului;
Abilitatea de a motiva deținutului pentru frecventarea unor cursuri școlare / ateliere de formare profesională;

–

Pledarea pentru respectarea în penitenciar a drepturilor deținutului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Culege informații de la personalul din penitenciar	1.1. Informațiile de la personalul din penitenciar sunt culese periodic, în cadrul întâlnirilor individuale sau în echipă. 1.2. Informațiile sunt culese din surse sigure autorizate ce dau dovadă de o atitudine imparțială, corectă, în relațiile cu deținuții. 1.3. Pentru definirea unei imagini complete asupra deținutului, informațiile sunt culese cu atenție urmărind eliminarea datelor
2. Pledează pentru respectarea drepturilor deținutului	2.1. Cauza este pledată în favoarea soluționării anumitor doleanțe permise în funcție de drepturile avute în concordanță cu pedeapsa primită. 2.2. Cauza deținutului este pledată cu claritate și la obiect, în funcție de datele (informațiile) cumulate până la momentul respectiv. 2.3. Cauza este pledată corect ținând seama de regulamentul de ordine interioară al penitenciarului. 2.4. Cauza este pledată în timp util imediat după înregistrarea cerințelor, acest lucru ducând la construirea unor relații de încredere deținut - asistent

Gama de variabile

Susținerea respectării în penitenciar a drepturilor deținutului se face în fața comandantului penitenciarului.

Personalul din penitenciar:
comandantul penitenciarului;
supraveghetori;
instructori de educație;
preot;
medic;
psiholog;

Surse autorizate de informare:
personalul de supraveghere;
instructorul de educație;
medicul și psihologul;
comandantul penitenciarului;

Cauza (deținutului):
frecvență mai mare a întâlnirilor cu familia;
exercitarea unor drepturi în situații excepționale (deces, nașterea unui copil de către soția deținutului);
stabilirea corectă a circumstanțelor care au generat un anumit conflict în penitenciar și justa apreciere a vinovăției;
în condițiile de înrăutățire a stării de sănătate, deținutul să poată beneficia de un tratament adecvat;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:
privind cazurile relativ similare întâlnite și soluționate;
de specialitate: juridice, medicale, de psihologie.

Abilități:
de comunicare interactivă;
de analiză și sinteză;
de a identifica natura cazului;
maleabilitate;
persuasivitatea;
advocacy;

La evaluare se vor urmări:
capacitatea de a susține activ dialoguri profesionale cu persoanele cu care interacționează, în vederea soluționării cazului;
abilitatea de a focaliza discuțiile asupra temei propuse;
abilitatea de a transmite prompt informațiile ce-i sunt solicitate;
abilitatea de a-și construi argumente temeinice în susținerea cauzei deținutului (atunci când aceasta nu este în opoziție cu Regulamentul de ordine internă al penitenciarului).

—

Pregătirea momentului eliberării deținutului

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social de a consilia deținutul pentru a facilita o reinsertie corespunzătoare a deținutului și pentru a-l pregăti pentru diversele situații pe care le poate întâmpina la întoarcerea în grupurile de apartenență.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Formează la nivelul personalității deținutului abilități de reacție la situații neprevăzute	<p>1.1. Abilitățile de reacție la situațiile neprevăzute sunt formate în timp, pe parcursul asistării cazului.</p> <p>1.2. Abilitățile de reacție la situațiile neprevăzute sunt formate pe baza prezentărilor privind eventualele modificări ce s-au produs în perioada detenției în societate / comunitate.</p> <p>1.3. Abilitățile de reacție la situațiile neprevăzute sunt formate cu atenție și răbdare printr-o continuă pregătire psihică și emoțională a deținutului pentru eventualele reacții de respingere cu care se poate acesta confrunța.</p>
2. Întocmește un plan de reintegrare socială a deținutului	<p>2.1. Planul de reintegrare socială a deținutului este întocmit de comun acord cu acesta.</p> <p>2.2. Planul de reintegrare socială este întocmit în funcție de rezultatele activității școlare și profesionale a deținutului și de comportamentul acestuia pe perioada detenției.</p> <p>2.3. Planul de reintegrare socială este întocmit detaliat evidențiind posibile soluții pentru relansarea vieții sociale și profesionale a deținutului.</p>

Gama de variabile

Situații neprevăzute:

nașterea unui copil (de către deținută);
înrautățirea stării de sănătate;
nerespectarea Regulamentului de ordine interioară;

Rezultatele activității școlare și profesionale:

lipsa oricăror rezultate ca urmare a dezinteresului manifestat față de încadrarea într-o formă de școlarizare / formare profesională;
ridicarea gradului de pregătire școlară / profesională;
însușirea unei meserii;

Comportamentul deținutului pe perioada detenției:

de respingere a oricăror contacte;
de colaborare cu întregul personal al penitenciarului;
de neadaptare la situația din penitenciar (privarea de libertate, pierderea anumitor drepturi);
de indiferență;

Soluții pentru relansarea vieții sociale și profesionale a deținutului:

integrarea în medii sociale pe care deținutul le apreciază și care nu pot determina agravarea a comportamentelor pentru care deținutul a suferit condamnarea penală;
reluarea bunelor relații cu persoane de încredere sau cu familia;
încadrarea într-un loc de muncă;
explicitarea contextului social în care urmează să se integreze deținutul.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologie;
de sociologie;
metode și tehnice de consiliere ;
tehnici de planificare;

Abilități:

de comunicare;
de elaborare de planuri de acțiune;
de stabilire a obiectivelor și a termenelor;
de înțelegere a contextului social;

La evaluare se va urmări:

Capacitatea de a corela rezultatele activității școlare și profesionale a deținutului cu soluții de reintegrare profesională;
Abilitatea de a adecva planul de reintegrare socială (așa cum îl gândește el) posibilităților reale ale deținutului;
Capacitatea de a stabili obiective și termene reale;
Abilități de a prevedea situațiile dificile cu care se poate confrunta deținutul la momentul eliberării.